

วิธีการสมัยใหม่ในการพิสูจน์เจตนา

กระบวนการยุติธรรมของต่างประเทศปัจจุบันนี้ ได้มีการนำเอาความเจริญทางวิทยาศาสตร์โดยเฉพาะด้านจิตเวช (Psychiatry) และนิติเวช (Forensic) มาใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง ในเรื่องเกี่ยวกับการพิสูจน์เจตนาทางอาญานั้น วงการศาลต่างประเทศได้ใช้วิทยาการสมัยใหม่ดังกล่าวในรูปของผู้เชี่ยวชาญทางจิตเวชและเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์บางอย่างซึ่งจะได้กล่าวต่อไป ทำให้ศาลสามารถไขประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้ประกอบการพิจารณาเพื่อค้นหาเจตนาของจำเลยได้อย่างมั่นใจในคำวินิจฉัยของตนเองยิ่งขึ้นกว่าการอาศัยแต่เฉพาะพยานบุคคลธรรมดาเป็นหลักในการอนุมานเจตนา และนับวันในวงการศาลต่างประเทศจะยอมรับวิทยาการสมัยใหม่เหล่านี้มากยิ่งขึ้น และเรียกร้องให้มีการพัฒนาคนคว่าวิทยาการเหล่านี้ให้ถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้นเพื่อคุณประโยชน์แก่ทั้งจำเลยและรัฐในการอำนวยความยุติธรรมแก่สังคม ยิ่งกว่านั้นดูเหมือนว่าพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เหล่านี้จะมีน้ำหนักมากกว่าพยานบุคคลธรรมดาเสียอีก ทั้งนี้เพราะ

๑. พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง หรือถ้ามีก็น้อยกว่าพยานบุคคลธรรมดา

๒. พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์มีส่วนผิดพลาดน้อยกว่าพยานบุคคล เพราะพยานบุคคลมีจุดอ่อนในด้านประสาทรับความรู้สึก และความจำในเหตุการณ์ ซึ่งได้กล่าวถึงความผิดพลาดเรื่องนี้แล้วในบทที่ ๓

แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีผู้โต้แย้งเกี่ยวกับการใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์อยู่บ้าง โดยกล่าวว่า พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์นั้นมีความแม่นยำมีฐานะทางเศรษฐกิจดีเท่า่นั้นจึงจะสามารถจัดหาพยานชนิดนี้ได้ และนอกจากนี้ อาจใช้สิทธิพลทางการเงินทำให้มีการทุจริตบิดเบือนหลักวิชาการได้โดยที่ศาลหรือคู่ความอีกฝ่ายย่อมไม่สามารถล่วงรู้ได้^๑ แต่ปัญหานี้อาจแก้ไขได้โดยจัดให้มีการถามค้าน (cross-examination) พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ซึ่งอาจกระทำโดยวิธีตั้งผู้เชี่ยวชาญโดยอีกฝ่ายหนึ่ง

ต่อไปจะกล่าวถึงรายละเอียดของการใช้วิทยาการสมัยใหม่เข้าช่วยในการพิสูจน์เจตนาในวงการศาลต่างประเทศ โดยจะแยกพิจารณาออกเป็น ๒ หัวข้อ คือ การใช้ผู้เชี่ยวชาญทางจิตเวช (Psychiatrist) และการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งได้แก่การใช้เครื่องจับเท็จ (lie-detector) การใช้ยาฉีดยาให้พูดความจริง (truth serum) และการใช้การสะกดจิต (hypnosis)

การใช้ผู้เชี่ยวชาญทางจิตเวช (Psychiatrist)

แต่เดิมนั้น การใช้วิชาแพทย์ในวงการศาลจำกัดอยู่เฉพาะการชันสูตรพลิกศพ การผ่าศพเพื่อหาสาเหตุการตาย การตรวจบาดแผลร่างกายผู้เสียหาย เพื่อพิสูจน์การกระทำและเจตนาของจำเลย และการให้ความเห็นในเรื่องจำเลยวิกลจริตอย่างเห็นได้ชัดจนไม่อาจต่อสู้คดีได้ ในปัจจุบันสาขาหนึ่งของวิทยาศาสตร์การแพทย์ คือ วิชาจิตเวช (Psychiatry) กำลังเจริญก้าวหน้า และนิยมใช้อ้างในการต่อสู้คดีของทั้งจำเลยและโจทก์ในศาลต่างประเทศอย่างกว้างขวาง ซึ่งใช้ในรูปของการอ้างพยานผู้เชี่ยวชาญทางจิตเวช มาทำการทดสอบและให้ความเห็น

¹ William J. Curran; A. Louis Mc Garry and Charles S. Petty, Modern Legal Medicine Psychiatry and Forensic Science (Philadelphia : F.A. Davis Co., 1980), p. 1283.

ว่าจำเลยวิกลจริตหรือไม่ในขณะที่กำลังกระทำความผิด เนื่องจากในจำนวนคดี
กว่าครึ่งหนึ่ง จำเลยมักอ้างข้อต่อสู้ว่าตนมิได้มีเจตนาในการกระทำความผิด

----- เพราะความวิกลจริตในขณะที่กระทำ
อันเนื่องมาจากโรคทางจิตอย่างใดอย่างหนึ่ง ในทางการแพทย์นั้น ความวิกลจริต
หมายถึงโรคจิตหรือจิตบกพร่องอันเกิดจากการป่วยทางจิตใจ หรือการเสื่อม
ทางประสาทซึ่งอาจเป็นมาแต่กำเนิด หรือเป็นผลจากอาการช็อคอันเกิดจากบาดแผล
หรือความบาดเจ็บร้ายแรงอย่างอื่น และหมายความรวมทั้งบุคคลซึ่งแสดงพฤติกรรม
ผิดปกตอย่างชัดเจน เช่น กระทำความผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก กระทำความผิดทางเพศ
จนเป็นนิสัย หรือกระทำการที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคมต่าง ๆ และโดยที่อาการวิกลจริต
อาจเกิดเป็นบางเวลา และในเวลาที่ไม่แสดงอาการจะไม่มีทางทราบได้เลยว่า
เป็นโรคจิต แต่ถ้ามมีอาการ เช่นนี้เกิดขึ้นในขณะที่กระทำผิด บุคคลนั้นจะไม่มีความรู้สึ
ผิดชอบว่าตนกำลังทำอะไรอยู่ และไม่มีความสามารถที่จะรับผิดชอบ หรืออาจ
ถึงเห็นผลของการกระทำของตนได้ ทั้งนี้จึงมีผู้เชี่ยวชาญทางจิตเวชเท่านั้น
ที่สามารถตรวจสอบได้ว่า ข้ออ้างของจำเลยเรื่องวิกลจริตนั้นเป็นจริงหรือไม่
และถึงขนาดทำให้จำเลยขาดเจตนาในการกระทำหรือไม่

ตัวอย่างอาการวิกลจริตซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในวงการจิตแพทย์และพบบ่อย
คือ Epilepsi หรือที่เรียกในภาษาไทยว่าลมบ้าหมู ซึ่งเป็นโรคเรื้อรังของสมอง
สาเหตุของโรคในบางรายยังไม่ทราบแน่ชัด และมีผลสืบต่อทางกรรมพันธุ์ สาเหตุ
เท่าที่คนทั่วไปนั้นได้แก่เนื้องอกในสมอง ได้รับความกระทบกระเทือนทางสมอง
จากการคลอด เป็นฝีในสมอง พยาธิในสมอง โรคซิฟิลิส ความดันโลหิตสูง
สารพิษบางอย่าง ฯลฯ

โรคนี้แบ่งเป็นหลายชนิด แต่ชนิดที่ชักนำไปสู่การก่อให้เกิดอาชญากรรม
ได้มากที่สุดคือชนิดที่เรียกว่า Psychomotor Seizure ซึ่งมีความพิการอยู่
บริเวณสมองด้าน Temporal Lobe โรคชนิดนี้มีอาการแตกต่างกัน เช่น

- Twilight Condition มีอาการอยู่ในภาวะครึ่งหลับครึ่งตื่น เห็นสิ่งแวดลอมรอบตัวเปลี่ยนไป จำไม่ได้ และมีความกลัวว่าจะถูกทำร้าย จึงมักชิงทำร้ายผู้อื่นเสียก่อน

- Mental Symptom มีอาการบังคับตัวเองไม่ได้ มักเผาบ้านตัวเอง หรือกระทำอนาจารต่อหน้าผู้อื่น

- Monomania มีอาการคล้ายถูกบังคับให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง^๑ ข้อสังเกตของผู้กระทำความคิดเพราะเหตุวิกลจริต คือ ผู้กระทำผิดมิได้มีส่วนได้เสียหรือมีเรื่องโกรธแค้นอาฆาตกับผู้อื่นเสียหายมาก่อน และผู้กระทำจะไม่หลบหนีหรือปิดบังการกระทำ และมักกระทำซ้ำอยู่เสมอ

บุคลิกพิเศษของผู้เป็นโรคนี้นี้ คือ ภาวะวุ่นวาย อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย โกรธง่าย ฉุนเฉียว เห็นแก่ตัว และชอบใช้กำลัง

การวิเคราะห์โรคนี้นี้ต้องอาศัยการตรวจสอบจากประวัติครอบครัว ประวัติการคลอด อาการชักครั้งแรก (ถ้ามี) ตรวจคลื่นสมอง และเอกซเรย์ กระโหลกศีรษะ

วิวัฒนาการของการใช้ผู้เชี่ยวชาญทางจิตเวช

การใช้วิชาจิตเวชมีมูลเหตุมาจากหลักการในคดีหนึ่งที่ประเทศอังกฤษ คือคดี M' Naughten^๒ ศาลได้วางหลักเกณฑ์การพิจารณาความวิกลจริต ซึ่งจำเลยไม่ต้องรับผิดชอบในการกระทำของตนว่า ในขณะที่กระทำความผิดจำเลยสามารถแยกความผิดถูกได้หรือไม่ ซึ่งศาลใช้วิธีการทดสอบแบบถูกผิด (right - wrong test)

^๑ นิติวิทยาศาสตร์สมาคมแห่งประเทศไทย "โรคลมบ้าหมูและปัญหาอาชญากรรม." วารสารนิติวิทยาศาสตร์ ๓ (มิถุนายน - ธันวาคม ๒๕๐๗)

^๒ 10 Clark and F. 200, 8 Eng. Rep. 718 (1843)

หลักเกณฑ์ในคดี M' Naughten ได้แพร่หลายทั่วไปในอังกฤษ และต่อมาได้มีการนำไปอ้างอิงในศาลของสหรัฐอเมริกา และในปี ค.ศ. ๑๘๕๔ ศาล District of Columbia Circuit ได้พิจารณาคดี Durham v United States¹ โดยได้ริเริ่มใช้วิชาจิตเวชช่วย และเห็นว่าวิธีการในคดี M' Naughten ล้าสมัย และไม่ถูกต้องตามหลักจิตวิทยาเพราะคนเรามีสภาพจิตไม่เหมือนกัน ซึ่งในคดีนี้ได้กำหนดแบบทดสอบเรียกว่า Knowledge Test ใช้ทดสอบว่าจำเลยวิกลจริต ตามความหมายต่อไปนี้หรือไม่

๑. การขาดความรู้สึกในการกระทำของคน ซึ่งเกิดจากความผิดปกติทางจิต

๒. การขาดความรู้สึกในการกระทำ ซึ่งทำให้พฤติกรรมที่จำเลย แสดงออกนั้นอยู่เหนือความควบคุมของจิตใจ

๓. ความสามารถในการรู้สึกผิดชอบชั่วดีในพฤติกรรมที่ไม่สมบูรณ์ของจำเลย ซึ่งจำเลยไม่อาจควบคุมได้

ในปัจจุบันวิชาจิตเวชซึ่งนำมาใช้พิสูจน์เจตนาของจำเลยว่าจำเลยวิกลจริตขณะกระทำหรือไม่นั้น มีการพิจารณาดังประวัติและพฤติกรรมต่าง ๆ ของจำเลยอย่างละเอียด พฤติการณ์ของบุคคลภายนอกซึ่งมีผลต่ออาการทางสมองของจำเลย พฤติกรรมของจำเลยก่อนและหลังการกระทำความคิด และต้องมีการค้นคว้าให้ทราบแน่ชัดว่าการกระทำของจำเลยนั้นเป็นผลจากความผิดปกติทางจิตหรือไม่ และจำเลยสามารถควบคุมตัวเองได้หรือไม่ ซึ่งต้องอาศัยพยานหลักฐานจากการค้นคว้าของผู้เชี่ยวชาญทางจิตเวชซึ่งกระทำในรูปความเห็นเกี่ยวกับสภาพสมอง และในชั้นพิจารณาคดี นักจิตเวชจะนั่งฟังการพิจารณาคดีในศาลด้วย โดยเฉพาะจะนั่งฟังคำให้การของจำเลยโดยตลอด

¹ 214 F 2d 862 (1954)

ตัวอย่างการใช้วิชาจิตเวชที่สำคัญ คือ คดีหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา และแพร่หลายเป็นข่าวไปทั่วโลก คดีนี้คือคดี Hinckley ซึ่งเกิดขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๘๒ โดยศาลได้พิพากษาว่าจำเลยคือนายจอห์น คัมบลิว ฮิงคเลย์ (John W. Hinckley Jr.) ไม่มีความผิด โดยวินิจฉัยว่าจำเลยวิกลจริต ขณะกระทำความผิดตามข้อกล่าวหาว่าพยายามฆาปประธานาธิบดีโรนัลด์ เรแกน (Ronald Reagan) ซึ่งเท่ากับศาลได้วินิจฉัยว่าจำเลยไม่มีเจตนาฆ่า^๑ ข้ออ้างสำคัญอย่างหนึ่ง คือการที่จำเลยกระทำความผิดต่อหน้าคนมากมายนั้น เป็นเหตุผิดปกติซึ่งคนธรรมดาจะไม่กระทำกัน

วิธีการพิสูจน์เจตนาทางจิตเวชในคดีนี้ได้แก่การตรวจเลือดของจำเลย เพื่อหาเซโรฟีลีสซึ่งมีผลต่อโรคทางสมอง การตรวจอาการทางประสาทโดยการ เอ็กซเรย์เพื่อศึกษาขนาดของสมอง การให้จิตแพทย์ทดสอบสติปัญญาโดยให้จัดหมวดหมู่ของรูปภาพ การเล่าเรื่อง และทดสอบอารมณ์โดยตอบคำถามแบบถูก-ผิด จำนวน ๕๕๐ ข้อ ที่เรียกว่า The Minnesota Multiphasic Personality Inventory เพื่อหาแนวโน้มของพฤติกรรมที่น่าสู่อากการซึมเศร้าและก้าวร้าว การให้คณะจิตแพทย์จำนวน ๒๐ คน สัมภาษณ์และเฝ้าสังเกตจำเลยอย่างใกล้ชิด ข้อมูลทั้งหมดจากวิธีการดังกล่าวนี้ได้นำเสนอต่อศาลและคณะลูกขุนทำการวินิจฉัย เจตนาของจำเลยดังกล่าวแล้ว

^๑ สัจจิต อภิรัตน์. "เหตุไฉนผู้ซึ่งวางแผนและพยายามฆาปประธานาธิบดี สหรัฐอเมริกาจึงไม่ต้องรับโทษ : ที่มาของ Law and Psychiatry" วารสารอัยการ ๕ (กันยายน ๒๕๒๕) : ๕๘-๗๑.

อนึ่ง ในวงการศาลต่างประเทศขณะนี้ได้มีการเสนอให้นักจิตวิทยา (psychologist) เข้าช่วยศาลในการพิจารณาคดีซึ่งอาจทำให้ศาลวินิจฉัย เจตนาของจำเลยได้ถูกต้องยิ่งขึ้น ในเรื่องนี้ได้มีการเสนอว่า ควรจะใช้วิธีการ ทางจิตวิทยาทำการทดสอบความเชื่อถือของพยานบุคคลโดยเฉพาะในการถามค้าน (cross-examination) ซึ่งตามปกติไม่เคยใช้วิธีการทางจิตวิทยาเลย แม้ผู้ถามค้านจะมีความชำนาญเพียงใดก็ตาม และไม่มีผู้ความฝ่ายใดขอให้ศาล สืบพยานผู้เชี่ยวชาญเพื่อทดสอบความน่าเชื่อถือของพยานบุคคลเลย ดังนั้น ควรที่จะให้มีการ เรียกนักจิตวิทยาผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำและความคิดเห็น ของตนแก่ศาลในเรื่องความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องของคำพยานและความจำ ของพยาน ซึ่งอาจกระทำโดยวิธีการตรวจสอบทางจิตวิทยาโดยนักจิตวิทยาตั้งกลาวนั้น ซึ่งกระทำแก่พยานบุคคลก่อนการพิจารณาคดีของศาล ส่วนเรื่องวิธีการทดสอบ จะทำอย่างไรนั้นย่อมเป็นงานของนักจิตวิทยาตามแต่จะเห็นสมควร^๑

การใช้ผู้เชี่ยวชาญทางจิตเวชในศาลไทย

การใช้ผู้เชี่ยวชาญทางจิตเวชในศาลไทยยังไม่ลึกซึ้งเหมือนของ ต่างประเทศซึ่งมีคณะจิตแพทย์ทำการศึกษาค้นคว้ามากมายหลายชั้นตอนดังที่กล่าวมา กล่าวคือ มีการฟังความเห็นของแพทย์ทางจิตเวชเพียงคนเดียวมาประกอบ การวินิจฉัยในคดีที่ปรากฏแก่ศาลว่า จำเลยวิกลจริตจนไม่อาจต่อสู้คดีได้ ตามมาตรา ๑๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือในคดีที่มีประเด็น ว่าจำเลยวิกลจริตขณะกระทำผิดหรือไม่ เช่นในคดีหนึ่ง ได้มีการส่งตัวจำเลย

¹Patrick M. Wall. Eye - Witness Identification in Criminal Case. 3d ed. (Illinois : Charles C. Thomas Publisher, 1975), p. 212.

ไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาลนิติจิตเวช กรุงเทพมหานคร ซึ่งนายแพทย์สุรินทร์ ปิ่นรัตน์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลได้ทำการรักษาจำเลยจนจำเลยมีอาการทางจิตสงบพอต่อสู้คดีได้ และศาลเห็นว่าค่าเบี่ยงเบนของนายแพทย์ผู้นี้ว่า จำเลยวิกลจริตขณะกระทำ ความผิด จำเลยไม่มีความรู้สึกผิดชอบนั้น มีน้ำหนักรับฟังได้เพราะเป็นแพทย์ทาง จิตเวชมานานถึง ๒๕ ปี และได้จดทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญทางจิตเวชที่กระทรวง ยุติธรรมด้วย^๑

และน่าสังเกตว่า ในศาลไทยฝ่ายจำเลยมักไม่ค่อยอ้างความวิกลจริต ขึ้นเป็นข้อต่อสู้ โดยมองข้ามความสำคัญไป^๒ ในเรื่องนี้ ศาสตราจารย์ธานีทร ทรัพย์วิเชียรได้กล่าวว่า

ในคดีอาญานั้นจำเลยได้กระทำความผิดโดยมีเจตนาหรือไม่ เป็นเรื่องสุดวิสัยในการต่อสู้คดีอุกฉกรรจ์ ในศาลอังกฤษนั้น แพทย์จะกล่าวได้ว่าเป็นจำนวนกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนคดีทั้งหมด ที่จำเลยจะต่อสู้ว่าตนวิกลจริตในขณะที่กระทำผิด..... แต่น่าเสียดายยิ่งนักที่วงการทนายความไทยไม่ค่อยได้ใช้ข้อต่อสู้ เรื่องวิกลจริตให้แก่จำเลยในคดีอาญาเลย^๓

^๑ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๑๑/๒๕๒๒

^๒ เช่นคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๔๐/๒๕๑๘ ข้อเท็จจริงปรากฏจากพยาน หลักฐานของโจทก์ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยเป็นโรคจิตมีอาการระแวงว่าจะมี คนทำร้ายและปล้น

^๓ นิติวิทยาศาสตร์สมาคมแห่งประเทศไทย, พยานทางแพทย์ (พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๔), หน้า ๓๕-๔๐.

การใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์

๑. เครื่องจับเท็จ

เครื่องจับเท็จมีชื่อเรียกในภาษาอังกฤษต่าง ๆ กัน เช่น lie-deteeter, polygraph (many pictures), pathometer เป็นต้น

หลักการทํางานของเครื่องจับเท็จ

เครื่องจับเท็จเป็นเครื่องมือที่ทํางานโดยใช้กระแสไฟฟ้าทำการตรวจวัดและบันทึกความเปลี่ยนแปลงของปฏิกิริยาทางร่างกายหลายอย่างในขณะเดียวกัน ได้แก่ ความดันโลหิต ความแรงและอัตราการเต้นของชีพจร อัตราความเร็วและความลึกของการหายใจ ความเปลี่ยนแปลงทางสื่อนไฟฟ้าของผิวหนัง (skin resistance to electrical current) และปฏิกิริยาของกล้ามเนื้อ การใช้เครื่องนี้มีหลักการพื้นฐานเป็นข้อสันนิษฐานว่า สภาพจิตใจของบุคคลสามารถพิสูจน์ได้โดยปฏิกิริยาทางร่างกายโดยเปรียบเทียบในลักษณะเกี่ยวกับการที่แพทย์วินิจฉัยโรคโดยอาศัยอาการภายนอกของคนที่ใช้

โดยหลักวิชาทางแพทยพบว่า เมื่อบุคคลในสภาพปกติกล่าวเท็จจะก่อให้เกิดความผิดปกติในอารมณ์ความนึกคิดซึ่งจะแสดงออกทางร่างกายเพราะการกล่าวเท็จนั้น

๑. ผู้กล่าวเท็จจะต้องทำควมพยายามเป็นพิเศษ
๒. ผู้กล่าวเท็จรู้ตัวว่าตนกำลังประสบนอันตรายจึงกล่าวเท็จ
๓. ในขณะเดียวกันผู้นั้นต้องใส่ใจความคิดหรือระลึกถึงเหตุการณ์ที่ตนกำลังพยายามซ่อนเร้น

ลักษณะเหล่านี้จะทำให้ระบบประสาทนอกอำนาจ (autonomic) ทำหน้าที่โดยอัตโนมัติ โดยจะมีการขับถ่ายฮอว์โมนชนิดหนึ่ง เรียกว่า แอดรีนาลิน (adrenalin) เข้าสู่กระแสเลือด ผลของฮอว์โมนชนิดนี้ทำให้แรงดันโลหิตปรวนแปร

ขึ้น ๆ ลง ๆ อัคราและจังหวัดการหายใจเปลี่ยนแปลง หัวใจเต้นผิดปกติ และคอมเหงือตามผิวหนังจะขับเหงื่อออกมามากกว่าปกติทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในลักษณะที่เป็นสื่อไฟฟ้าของผิวหนัง ปฏิกริยาต่าง ๆ เหล่านี้ถูกถ่ายทอดเข้าสู่ เครื่องจับเท็จได้โดยเส้นซึ่งปะติดกับร่างกายในตำแหน่งต่าง ๆ เครื่องจับเท็จ จะแสดงและบันทึกการตอบสนองทางกายต่อคำถามของผู้ทดสอบและผู้ทดสอบจะเป็น ผู้แปลความหมายจากบันทึกนั้น และทำการสรุปผลว่าผู้ถูกทดสอบกล่าวเท็จหรือไม่^(๑)

การใช้เครื่องจับเท็จ

ส่วนสำคัญที่สุดของการใช้เครื่องจับเท็จให้ไคผล คือการตั้งคำถาม ของผู้ใช้เครื่องหรือผู้ทดสอบเพื่อให้ผู้ถูกทดสอบตอบ และความสามารถในการ อานบันทึกการทำงานของเครื่องได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ในการนี้ผู้ทดสอบจะต้อง ฝานงานทางด้านนี้มาหลายปีจนมีความชำนาญและประสบการณ์สูง

ในการใช้เครื่องจับเท็จ จะมีผู้ทดสอบและผู้ถูกทดสอบก่อนอื่นจะต้องจัดให้ ผู้ถูกทดสอบนั่งอยู่ในท่าที่สบาย ต่อจากนั้นจึงใช้เส้นซึ่งเป็นสื่อถ่ายทอดปฏิกริยาทางกาย ปะติดกับร่างกายผู้ถูกทดสอบในตำแหน่งต่าง ๆ ได้แก่หน้าอก ลำตัว ข้อมือ และแขน แล้วจึงเปิดเครื่องเริ่มทำการทดสอบโดยผู้ทดสอบตั้งคำถามให้ตอบ

ลักษณะคำถามที่ใส่ทดสอบมี ๒ แบบ คือ คำถามในประเด็นและคำถาม นอกประเด็น คำถามในประเด็นจะเป็นคำถามที่เกี่ยวกับการกระทำผิดโดยตรง เช่นคำถามว่าเป็นกระบอกนี้ ผู้ถูกทดสอบใช้ยิงผู้ตายใช่ไหม โดยให้คู่ปืนกระบอกนั้นควย หรือคำถามว่าผ้าผืนนี้เป็นของผู้ถูกทดสอบใช่ไหม และผู้ถูกทดสอบใช้เช็ดเลือด ผู้ตาย ใช่ไหม ส่วนคำถามนอกประเด็นนั้นคือคำถามที่เกี่ยวกับประวัติผู้ถูกทดสอบ อาชีพ การงาน อายุของผู้ถูกทดสอบ ฯลฯ กลวิธีที่จะทำให้ไคผลแน่นอนยิ่งขึ้นในการทดสอบ

(1)

Louisell Kaplan Waltz, Principles of Evidence and Proof. (New York : Mineola, The Foundation Press, 1968) pp. 724-731.

คือต้องมีพยานหลักฐานที่สำคัญมาแสดงให้ผู้ถูกทดสอบเห็น ผู้ถูกทดสอบจะเกิดความกลัวมากยิ่งขึ้น ปฏิบัติศาสนองคอบทางกายจะแสดงออกชัดเจนยิ่งขึ้น

ขั้นตอนแรกเมื่อเปิดเครื่อง ผลการบันทึกที่เป็นเส้นกราฟจะแสดงให้เห็นว่าลักษณะอย่างไร เป็นสภาพจิตใจปกติของผู้ถูกทดสอบ ต่อไปจึงเริ่มตั้งคำถามนอกประเด็นก่อนซึ่งผู้ถูกทดสอบจะยังไม่เกิดปฏิริยาผิดปกติทางกาย เพื่อให้รู้ว่าสภาพจิตใจที่ยังไม่มีความกลัวนั้นเป็นอย่างไร เพื่อใช้เปรียบเทียบกับสภาพจิตใจเมื่อถูกถามคำถามในประเด็น

ขั้นตอนต่อไป เมื่อตั้งคำถามในประเด็น ผู้ถูกทดสอบที่กลัวเท็จจะเกิดความกลัวและมีอาการทางจิตซึ่งแสดงออกโดยปฏิริยาทางกาย เช่น หัวใจเต้นแรงและเร็วผิดปกติ การหายใจลึกขึ้น บางครั้งอาจถอนหายใจ และท่อมเหงื่อทำงานมากขึ้น ซึ่งเครื่องจับเท็จจะแสดงให้ผู้ทดสอบทราบ ต่อไปจึงตั้งคำถามนอกประเด็นอีกครั้งเพื่อเปรียบเทียบปฏิริยาที่แสดงออกจะเห็นว่าจิตใจกลับสู่ปกติดั้งเดิมแล้วจึงตั้งคำถามในประเด็นใหม่ซึ่งต้องไม่ซ้ำกับคำถามในประเด็นครั้งแรก จะพบว่าเครื่องจับเท็จแสดงปฏิริยาทางกายที่ไม่ปกติอีก การถามคำถามทั้งสองแบบสลับกันไปเช่นนี้จะทำให้เกิดความมั่นใจในสภาพจิตใจภายในของผู้ถูกทดสอบยิ่งขึ้น

ลักษณะของผู้ถูกทดสอบที่ทำให้ผลการใช้เครื่องจับเท็จไม่แน่นอน

ความหัดการแล้ว การใช้เครื่องจับเท็จให้ไคผล ผู้รับการทดสอบจะต้องมีลักษณะดังนี้

๑. ได้รับการพักผ่อนมาแล้วพอสมควร ในกรณีที่ถูกสอบสวนมาอย่างหนักหรือมีอาการมึนสะเทือนใจอย่างแรงมากอน จะต้องไคพักผ่อนเป็นเวลาอย่างน้อย ๒ วัน

๒. มีสภาพร่างกายและสติปกติสมบูรณ์

๓. ยอมให้ความร่วมมือรับการตรวจสอบ

อย่างไรก็ดี มีเหตุปัจจัยบางอย่างเกี่ยวกับผู้ถูกทดสอบที่ทำให้เครื่องจับเท็จใช้ไม่ไคผลแน่นอน ไคแก่

๑. ความตึงเครียดทางอารมณ์ (emotional tension) ของผู้
ถูกทดสอบซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์และทุกความจริง ซึ่งเกิดขึ้นได้โดย

ก. ความกลัวว่าจะตกเป็นผู้ต้องสงสัย หรือถูกกล่าวหาโดยเฉพาะ
ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ใช้กำลัง หรือใช้คำถามนอกเรื่องทำให้เกิดความกลัวก่อนหน้า
ทำการทดสอบ

ข. ความรู้สึกผิดในใจ (a guilt complex) ในความผิดอื่น ๆ
ซึ่งตนเป็นผู้กระทำ

๒. ความผิดปกติทางร่างกาย (physiological abnormalities) เช่น

- ก. มีความดันโลหิตสูง
- ข. เป็นโรคหัวใจอย่างใดอย่างหนึ่ง
- ค. เป็นโรคเกี่ยวกับระบบหายใจไม่ปกติมาก่อน

๓. ความผิดปกติทางจิตใจ (mental abnormalities) เช่น

- ก. ปัญญาอ่อน (feeble-mindedness)
- ข. วิกลจริต (insanities)
- ค. มีจิตไม่ปกติสมกันระหว่างข้อ ก. และข้อ ข.

(peculiar/emotionally unstable persons)

๔. ขาดการตอบสนองต่อการโกหกหรือสิ่งที่เป็นความผิดร้าย
แรงนี้เนื่องจาก

- ก. ขาดความกลัวถูกสอบสวน
- ข. มีความสามารถพิเศษในการควบคุมสติ
- ค. เกิดอาการอ่อนล้าไม่มีการตอบสนองในขณะทดสอบ

(sub-shock หรือ adrenal exhaustion)

ง. มีการให้เหตุผลความถูกต้องแก่การกระทำผิดภายในจิตใจ
ก่อนหน้าการทดสอบจนการกล่าวเท็จไม่อาจทำให้เกิดอารมณ์ใด ๆ ได้

๕. ความเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อที่จับไม้ไผ่ซึ่งทำให้การแสดงออกของความคันโลหิตสับสนไม่ถูกต้อง^๑

ประสิทธิภาพของเครื่องจับเท็จและการยอมรับของศาล

ประสิทธิภาพของเครื่องจับเท็จ จากการค้นคว้าปรากฏว่าผลของเครื่องจับเท็จมีความถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๘๕ ซึ่งทั้งนี้ต้องอาศัยผู้ใช้เครื่อง (ผู้ทดสอบ) ที่มีความสามารถและได้รับการฝึกฝนมาอย่างดีแล้ว และผลของเครื่องจับเท็จจะมีความถูกต้องมากกว่าร้อยละ ๘๐ ถ้าผู้ทดสอบสามารถพิจารณาปัจจัยอย่างอื่นเพิ่มเติมได้นอกเหนือไปจากอาศัยผลบันทึกของเครื่องจับเท็จอย่างเดียว ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่รายละเอียดต่าง ๆ ที่ใช้เป็นคำถามในการทดสอบ ความเป็นมาของคดีและอาการที่ผู้ถูกทดสอบแสดงออกมาภายนอกในระหว่างการทดสอบ^๒

อย่างไรก็ตาม ความผิดพลาดของผลจากการใช้เครื่องจับเท็จที่อาจเกิดขึ้นได้นั้นก็เป็นไปในทางที่ผู้ถูกทดสอบซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์ได้รับผลดี เพราะความผิดพลาดของเครื่องจับเท็จโดยมากมักจะ เป็นในค่านับเท็จผู้ถูกทดสอบไม่ได้มากกว่าในค่านับจริงได้

ในปัจจุบัน ศาลในสหรัฐอเมริกาโดยทั่วไปไม่ยอมรับฟังผลการตรวจสอบของเครื่องจับเท็จ โดยให้เหตุผลเหมือน ๆ กันว่า เทคนิคของเครื่องจับเท็จยังไม่เป็นที่ยอมรับในทางวิทยาศาสตร์อย่างเพียงพอในความสมบูรณ์แบบและความเชื่อถือได้ ในฐานะที่เป็นวิธีการค้นหาสภาพจิตใจ แต่แนวความคิดของศาลดังกล่าวนี้ถูกโต้แย้งโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายลักษณะพยานหลายท่าน เช่น แม็ค คอรัมิก (Mc Cormick) ได้กล่าวว่

¹ Ibid., p. 726.

² Curran; Mc Garry and Petty, Modern Legal Medicine, Psychiatry, and Forensic Science. p. 1201.

" เครื่องจับเท็จสามารถบันทึกความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายบางอย่าง
 ได้ถูกต้อง (ซึ่งเกิดจากลักษณะผิดปกติของร่างกาย) ทั้งนี้ต้องอาศัยผู้แปลความหมาย
 ที่มีความชำนาญซึ่งสามารถวิเคราะห์ความจริงหรือความผิดปกติออกมาได้โดยอาศัย
 หลักการทางวิทยาศาสตร์อันเปรียบเทียบกับแพทย์ซึ่งสามารถวินิจฉัยโรคจาก
 อาการโรคและร่างกาย....."^๑

ดังนั้น ขณะนี้จึงมีศาลของหลายรัฐยอมรับฟังผลของเครื่องจับเท็จ
 โดยวางหลักเกณฑ์ว่า ฝ่ายโจทก์และจำเลยต้องทำความตกลงยินยอมเป็นหนังสือ
 ให้มีการใช้เครื่องจับเท็จ และยินยอมให้ใช้ผลการทดสอบของเครื่องจับเท็จอ้าง
 เป็นพยานหลักฐานต่อศาลได้ โดยศาลใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบกับพยานหลักฐาน
 อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของจำเลย และต่อไปเมื่อเครื่องจับเท็จได้รับการ
 ปรับปรุงมาตรฐานให้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนมีการพัฒนาเทคนิคการใช้เครื่องและคุณสมบัติ
 ความรู้ความสามารถของผู้ทดสอบประกอบกับให้นักจิตวิทยาและนักกายภาพวิทยา
 ร่วมพิจารณาค้นคว้า เชื่อว่าวงการศาลโดยทั่วไปคงจะยินยอมรับฟังผลของเครื่องจับเท็จ
 เป็นพยานหลักฐานอย่างหนึ่งในคดีโดยมิต้องมีคำยินยอม (stipulation) ดังกล่าว
 คดีแรกซึ่งศาลวางหลักการไม่ยอมรับฟังผลของเครื่องจับเท็จ คือคดี
 Frye v United States² ซึ่งศาลได้ตัดสินว่า ผลการทดสอบของเครื่องจับเท็จ
 ที่เรียกว่า the systolic blood pressure deception ยังยอมรับเป็นพยาน
 หลักฐานไม่ได้ เพราะศาลเห็นว่าผลการทดสอบชนิดนี้ยังอยู่ในขั้นทดลองและยังไม่ได้รับ
 การยอมรับโดยนักจิตวิทยาและนักกายภาพวิทยาในความถูกต้องและความเชื่อถือได้
 ในการที่จะวินิจฉัยว่าบุคคลกล่าวเท็จหรือไม่

¹ Mc Cormick, Evidence. (1954) s. 174, pp.
 369-372.

² 54 App. D.C. 46, 293 F. 1013, 34 A.L.R. 145 (1923)

สิบปีต่อมา ศาลสูงสุดของรัฐวิสคอนซิน (Supreme Court of Wisconsin) ได้ตัดสินคดี State v Bohner ¹. ปฏิเสธผลของเครื่องจับเท็จซึ่งจำเลยเป็นผู้เสนอต่อศาล โดยให้เหตุผลอ้างคดี Frye ว่าศาลยังไม่พอใจในประสิทธิภาพของเครื่องจับเท็จ โดยเห็นว่าเวลาสิบปีที่ผ่านมา เครื่องจับเท็จยังไม่มีการพัฒนาจนก้าวหน้าเพียงพอ

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ศาลสูงสุดของรัฐไอโอวา (the Iowa Supreme Court) ได้ตัดสินในคดี State v Mc Namara ² ซึ่งโจทก์ได้อ้างผลของเครื่องจับเท็จและให้ผู้ทศสอบมาให้การ เป็นพยานในศาลด้วยว่า การที่จำเลยได้ยินยอมให้ใช้เครื่องจับเท็จโดยสมัครใจโดยทำข้อตกลงเป็นหนังสือและยินยอมให้ผู้ทศสอบเบิกความเกี่ยวกับผลและความเห็นในการทศสอบด้วย จำเลยจึงไม่ควรได้รับการผ่อนผันให้เพิกถอนข้อตกลง เมื่อปรากฏว่าผลการทศสอบไม่เกิดผลดีแก่ตน จำเลยจึงกล่าวอ้างเพื่อขอขอลดโทษอันเกี่ยวกับการนี้มิได้ การที่ศาลล่างรับฟังข้อตกลงและคำเบิกความของผู้ทศสอบจึงชอบแล้ว

ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ ศาลสูงสุดของรัฐอริโซนา (the Supreme Court of Arizona) ได้ตัดสินในคดี State v Valdez ³. ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่าศาลชั้นต้นไต่ถามรับผลการทศสอบของเครื่องจับเท็จ แม้ว่าจะมีคำคัดค้านของทนายจำเลย ทั้งนี้ เนื่องจากมีคำยินยอมเป็นหนังสือลงลายมือชื่อจำเลย ทนายจำเลย และพนักงานอัยการ และในคำยินยอม (stipulation agreement) นั้นได้ยอมให้ผู้ทศสอบมาให้การเป็นพยานในศาลได้ด้วย ในชั้นอุทธรณ์ต่อศาลสูงสุดของรัฐอริโซนา

1 210 Wis. 651, 246 N.W. 314, 86 A.L.R. 611 (1933)

2 252 Iowa 19, 104 N.W. 2d 568, 574 (1960)

3 91 Ariz. 274, 371 P.2d 894 (1962)

ได้คัดค้านยื่นตามศาลชั้นต้นโดยกล่าวว่า "แม้ว่ายังต้องมีการพัฒนาเครื่องจับเท็จ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเพื่อความเชื่อถือได้ก็ตาม ศาลคิดว่าเครื่องจับเท็จได้พัฒนา จนอยู่ในขั้นที่ผลของเครื่องจับเท็จสามารถยอมรับกันได้ หากมีความยินยอม" โดยวางหลักเกณฑ์การที่ศาลยอมรับฟังผลของเครื่องจับเท็จไว้ว่า

๑. นายความ (the county attorney) ตัวจำเลยและที่ปรึกษาของจำเลยต้องส่งลายมือชื่อในหนังสือยินยอมรับการทดสอบ และให้อ่างในศาลได้ตลอดจนยอมรับความคิดเห็นของผู้ทดสอบในฐานะที่เป็นตัวแทนทั้งฝ่ายจำเลยและฝ่ายรัฐ

๒. ให้เป็นดุลพินิจของศาลที่จะยอมรับฟังผลของเครื่องแม้จะมีคำยินยอมนั้นหรือไม่ก็ตาม เช่น ศาลไม่เชื่อว่าผู้ทดสอบไม่มีคุณสมบัติเพียงพอ หรือมีเหตุสมควรอื่น ๆ ที่ศาลจะไม่ยอมรับผลของเครื่อง

๓. ผลของเครื่องจับเท็จและความคิดเห็นของผู้ทดสอบซึ่งเสนอมาในฐานะพยานหลักฐานอย่างหนึ่งนั้น คุณความฝ่ายตรงข้ามต้องมีสิทธิถามค้านในเรื่องดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติและการฝึกอบรมของผู้ทดสอบ

ข. สภาพแวดล้อมในขณะทำการทดสอบ

ค. ชีตจักษุและความเป็นไปได้ของความผิดพลาดทางเทคนิค

ของเครื่องจับเท็จ และ

ง. เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งแล้วแต่ดุลพินิจของศาล

๔. ศาลต้องแนะนำลูกขุนว่าความคิดเห็นของผู้ทดสอบมิให้ฟังเป็นการพิสูจน์องค์ประกอบความผิดของจำเลยว่ามีอยู่หรือไม่ แต่ให้ฟังเพียงว่า จำเลยกล่าวความจริงในขณะทดสอบหรือไม่เท่านั้น

คำคัดค้านของศาลอื่นซึ่งเป็นผลดีแก่จำเลยในการใช้ผลของเครื่องจับเท็จอ้างเป็นพยานในศาล คือคดี Commonwealth v a Juvenile (No. 1)¹

ศาลสูงสุดของรัฐแมสซาชูเซตส์ได้คัดค้านโดยคะแนนเสียงห้าต่อหนึ่งว่า ถ้าจำเลยเสนอที่จะยอมรับผลการทดสอบของเครื่องจับเท็จซึ่งกระทำโดยผู้ชำนาญการ และจำเลยเห็นชอบด้วยกับการให้ใช้ผลการทดสอบอ้างเป็นพยานหลักฐานในศาลได้ ศาลย่อมเห็นด้วยให้จำเลยมีสิทธิอ้างพยานหลักฐานเช่นว่านั้นได้

¹ 365 Mass. 421, 313 N.E. 2d 120 (1974)

คดี State v Dorsey¹ ศาลชั้นต้นได้ปฏิเสธพยานหลักฐานเกี่ยวกับผลของเครื่องจับเท็จซึ่งจำเลยเสนอเข้ามาในคดี และพนักงานอัยการได้ยื่นคำคัดค้าน ในการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลสูงสุดของรัฐนิวเม็กซิโก ศาลได้วางเกณฑ์ว่า จริงอยู่โดยทั่วไปศาลไม่ยอมรับความผิดพลาดในผลการทดสอบของเครื่องจับเท็จ แต่ในเมื่อมีการพิสูจน์ให้ศาลเห็นได้ถึงความสามารถของผู้ทดสอบและไม่ยอมให้จำเลยอ้างพยานหลักฐานที่เป็นผลดีแก่จำเลยดังกล่าว จึงเป็นการขัดต่อสิทธิของจำเลยตามกฎหมายรัฐธรรมนูญว่าด้วย "due process"

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๓ ศาลสูงสุดของรัฐนิวเจอร์ซีย์ได้แต่งตั้งคณะกรรมการวิธีพิจารณาความอาญาเกี่ยวกับการทดสอบเครื่องจับเท็จ (a committee on criminal procedure dealing with polygraph tests) และคณะกรรมการชุดนี้ได้เสนอรายงานโดยเสียงข้างมากของคณะกรรมการเห็นว่าถ้าไม่มีคำยินยอม (stipulation) ระหว่างพนักงานอัยการและจำเลยแล้ว ผลการทดสอบของเครื่องจับเท็จไม่ควรยอมรับในฐานะพยานหลักฐาน แต่อย่างไรก็ตาม เสียงข้างน้อยของคณะกรรมการเห็นว่า ถ้าการทดสอบกระทำโดยผู้ทดสอบที่มีความสามารถและชำนาญการแล้ว แม้ว่าจะไม่มีความยินยอมมาก่อน ศาลยอมรับผลการทดสอบของเครื่องจับเท็จได้^๒

นอกจากนี้ในบางศาล ผู้พิพากษานายเคียวได้ใช้การทดสอบโดยเครื่องจับเท็จแก่จำเลยเสมอ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตัดสิน (the pre-sentence procedure)³ และยังใช้ในโอกาสอื่นอีก โดยเฉพาะ

¹ 88 N.M. 184, 539 P. 2d 204 (1975)

² Curran; Mc Garry and Petty, Modern Legal Medicine, Psychiatry, and Forensic Science. p. 1203.

³ Wall, Eye-Witness Identification in Criminal Cases. p. 203.

ในกรณีชี้ตัวจำเลย (identification cases) โดยสำนักงานทนายความ
ท้องถิ่นแห่งเมืองนิวยอร์ก (the office of District Attorney of
New York County) และในการพิจารณาคดีฆาตกรรมของรัฐนิวยอร์ก
พนักงานอัยการมีสิทธิร้องขอศาลให้ยอมรับผลของเครื่องจับเท็จ ถ้าจำเลย
ได้รับสารภาพ (plead guilty) ซึ่งผลของเครื่องจับเท็จพิสูจน์ไปในทางที่เป็น
ผลร้ายแก่จำเลย

ในหนังสือ Truth and Deception; The polygraph ("lie-
deteetor") Technique (1977 2d.) ซึ่งเขียนโดย John E. Reid
และ Fred Inbau¹ ได้กล่าวถึงผลของเครื่องจับเท็จที่ศาลจะยอมรับว่าต้อง

๑. ผู้ทดสอบต้องมีพื้นฐานความรู้ดี โดยเฉพาะชั้นปริญญาตรี
๒. ได้รับการฝึกฝนการใช้เครื่องจับเท็จมาอย่างน้อย ๖ เดือน
จากผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ทดสอบที่มีประสบการณ์ และฝึกฝนจากเหตุการณ์จริง ๆ
๓. พยานบุคคลซึ่งเป็นผู้ทดสอบจะต้องมีประสบการณ์มาอย่างน้อย ๓ ปี
ในงานด้านการใช้เครื่องจับเท็จ และ
๔. คำให้การของผู้ทดสอบต้องอยู่บนพื้นฐานของผลการบันทึกของ
เครื่องจับเท็จซึ่งผู้ทดสอบต้องนำเสนอต่อศาลประกอบการอธิบายความคิดเห็น
ทั้งนี้เพื่อให้อีกฝ่ายซักค้านได้

ในหนังสือ Modern Legal Medicine, Psychiatry, and
Forensic Science.² ได้กล่าวถึงปัจจัยที่อาจกระทบถึงความถูกต้องของ
เครื่องจับเท็จ และใช้เป็นหัวข้อซักค้านในศาลได้ ดังนี้

¹ Curran; Mc Garry and Petty. Modern Legal
Medicine, Psychiatry, and Forensic Science. p. 1203.

² Ibid. p. 1203.

๑. การอบรมฝึกฝนของผู้ทดสอบ
๒. ความชำนาญ ชั่วโมงการทำงาน และจำนวนคดีที่เคยผ่านมา
๓. การทำงานของเครื่อง
๔. เทคนิคในการใช้แบบคำถาม
๕. ความถูกต้องของเทคนิคของเครื่อง

นอกจากนี้ต้องพิจารณาถึงจำนวนคำถามและจำนวนครั้งที่ทำการทดสอบด้วย กล่าวคือ ถ้าบุคคลถูกทดสอบบ่อยครั้ง หรือถูกถามด้วยคำถามที่ใช้ในการทดสอบมากเกินไป (โดยปกติจะใช้คำถามที่ตรงประเด็น ๔ ข้อ เป็นอย่างมาก จึงจะเชื่อถือได้) บุคคลนั้นจะไม่เกิดภาวะตอบสนองต่อคำถามนั้น และในการแปลความหมายของผลการบันทึกของเครื่องจับเท็จนั้นประมาณร้อยละ ๒๕ ของผลการบันทึก ผู้ทดสอบสามารถบอกได้อย่างชัดเจนและแน่ใจว่าบุคคลกล่าวเท็จหรือไม่ ประมาณร้อยละ ๖๕ ของผลการบันทึก ผู้ทดสอบไม่ค่อยแน่ใจในการแปลความหมาย และประมาณร้อยละ ๑๐ ของผลการบันทึก ผู้ทดสอบไม่สามารถแปลความหมายได้

การยอมรับผลของเครื่องจับเท็จในประเทศไทย

ปัจจุบันในประเทศไทยมีการใช้เครื่องจับเท็จในกิจการตำรวจ ซึ่งในระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี^๑ ลักษณะเบ็ดเตล็ด บทที่ ๕ ได้กำหนดวิธีการ และการยอมรับผลของเครื่องจับเท็จไว้ว่า "ใช้โดยพนักงานสอบสวน เพื่อประโยชน์ในการได้ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานโดยเครื่องมือที่ทันสมัย....."

^๑ สำเร็จ สิงหะวาระ, ผู้รวบรวม, ระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี
เล่ม ๓ (กรุงเทพมหานคร : สุทรไพศาล), (ม.ป.ป.) หน้า ๘๐๘-๘๑๔.

ปัจจุบันการใช้เครื่องจับเท็จ ผู้ตรวจสอบยังไม่อยู่ในฐานะที่จะเขียนข้อความในรายงานเป็นการยืนยันให้ใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบการสอบสวนได้ นอกจากนี้ผู้รับการตรวจสอบจะรับสารภาพเองเท่านั้น และในกรณีเช่นนี้ ผู้ตรวจสอบก็ไม่อาจจะประกันได้ว่าคำรับสารภาพอันผิดไปจากผลที่ปรากฏจากการตรวจสอบนั้นจะเป็นความจริง ข้อความและรายงานที่ได้จากผู้ตรวจสอบเป็นแค่เพียงความเห็นอย่างดีที่สุด และจะใช้เป็นเครื่องประกอบกับหลักฐานอื่น ๆ ช่วยให้ผู้คุมคดีใช้ดุลพินิจพิจารณาชี้ขาดว่าเรื่องเป็นอย่างไรเท่านั้น"

ตามความเห็นของนักนิติศาสตร์บางคน เช่น นายประมุข สุวรรณศรี ได้กล่าวว่า "....เครื่องชนิดนี้ก็สำหรับการสอบสวนในการจะปล่อยตัวผู้บริสุทธิ์ให้พ้นจากข้อหาไป แต่ว่าจะเอามาเป็นพยานหลักฐานในทางวิทยาศาสตร์ถึงกับว่าลงโทษจำเลยด้วยเครื่องจับเท็จนั้น ยังไม่เห็นว่าจะมีมูลข้อเท็จจริงอย่างไรได้ เพราะเมื่อความจริงเป็นความเท็จเสียแล้ว ก็ค้นหาความจริงไม่พบก็เป็นหน้าที่ของพนักงานสืบสวนหรือพนักงานสอบสวนจะต้องค้นหาความจริง เพราะฉะนั้นเครื่องจับเท็จนี้อาจจะเป็นเครื่องซึ่งเป็นต้นเหตุที่นำไปค้นพบความจริงได้ แต่ว่าจะถึงขั้นเป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาของศาลนั้น เห็นว่ายังห่างไกลอยู่...."

นายธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้กล่าวว่า "การฉีกขาดผู้ต้องหาให้เมฆ และพูดความจริง หรือนำตัวผู้ต้องหาเข้าเครื่องจับเท็จ โดยผู้ต้องหาไม่ยินยอมก็น่าจะไม่ได้คู่กัน" ^๒

ในวงการศาลไทย ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ปรากฏว่ายังไม่ยอมรับฟังพยานหลักฐานที่ได้จากเครื่องจับเท็จ เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๕/๒๕๐๒ ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่าจำเลยฎีกาว่า ผลเครื่องจับเท็จตามรายงานมิได้เป็นพยานที่ช่วยสนับสนุนพฤติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๕ หมวด ๑ ถึง ๕

^๑ ประมุข สุวรรณศรี, "พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Evidence)" บทบัญญัติ. ๒๕ (มกราคม ๒๕๑๑): ๓๗.

^๒ นิติวิทยาศาสตร์สมาคมแห่งประเทศไทย พยานทางแพทย์. (พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๔) หน้า ๘๗.

ที่ศาลอุทธรณ์รับฟังรายงานที่ได้รับจากเครื่องจับเท็จมาลงโทษจำเลยจึงคลาดเคลื่อน
 ต่อกฎหมาย ศาลฎีกาได้ตัดสินว่า "จริงอยู่ ขณะนี้ผลแห่งการตรวจสอบด้วยเครื่อง
 จับเท็จยังไม่แน่นอนเกินภาค อันศาลยุติธรรมจะรับฟังเป็นยุติ แต่ที่ศาลอุทธรณ์
 ฟังมาในคดีนั้นมีใช้ฟังผลแห่งการตรวจสอบด้วยเครื่องจับเท็จดังกล่าว แต่ฟังคำรับ
 ของจำเลยที่ ๔ ที่รับคือนักงานตำรวจผู้ทำการทดสอบจำเลยด้วยเครื่องจับเท็จ
 มาประกอบการพิจารณา จึงเป็นคนละเรื่องกับข้อโต้แย้งของจำเลยในฎีกา...."

๒. การไฮยาบางชนิด

ปัจจุบันวงการแพทย์ได้ค้นพบยาบางชนิดซึ่งเชื่อว่ามีคุณสมบัติทำให้ผู้ได้รับยา
 ชนิดนี้เกิดอาการซึ่งเรียกในภาษาจิตวิทยาว่า abreaction หรือที่ซิกมันด์ ฟรอยด์
 (Sigmund Freud) เรียกว่า catharsis (แปลว่าการขับถ่ายออกมา)^๑
 กล่าวคือเป็นอาการที่ได้ปลดปล่อยคำพูด การกระทำ ความรู้สึก อารมณ์ และประสบการณ์
 ที่ถูกเก็บกด (repressed) ไว้ในจิตไร้สำนึกให้กลับคืนสู่ความรู้สึกสำนึกอย่างกระตั้นหัน
 ในการนี้จะช่วยให้สืบสาวเอาเรื่องราวที่บรรจุอยู่ในความไร้สำนึกออกมา

มียาหลายชนิดซึ่งทำให้เกิดอาการ abreaction ได้ คือ ยาพวกทำให้่วง
 เช่น โซเดียม เพนโททาล (sodium pentothal) ซึ่งใช้ฉีดเข้าสู่กระแสโลหิต
 ซ้ำ ๆ ในห้องซึ่งเงียบและมีดสลัว จะทำให้ผู้ถูกฉีดยาเคลิ้มหลับ การสะกดใจน้อยลง
 การควบคุมความรู้สึกอ่อนกำลังลง ต่อจากนั้นผู้ถูกฉีดยาจะระบายความในใจและอารมณ์
 ออกมาเป็นถ้อยคำ และตอบคำถามได้โดยไม่มีคั้งไว้ซึ่งปกติแล้วจะไม่พูดออกมา
 แต่ก็ไม่แน่นอนว่าถ้อยคำที่พูดในขณะที่ไฮยานี้จะต้องเป็นความจริงเสมอไป บางครั้ง
 อาจเป็นเพียงคำพูดเพ้อฝันเท่านั้น และอาจไฮยาชนิดอื่นสำหรับสุกคุมแทนก็ได้ เช่น
 อีเธอร์ คาร์บอนมอนอกไซด์ โซเดียม อะมีทาล (sodium amythal) นอกจากนี้
 ยา LSD (Lysergic acid diethylamide) ซึ่งได้รับประทานขนาดน้อยจะมี
 ฤทธิ์กระตุ้นความทรงจำเรื่องราวต่าง ๆ ที่ถูกเก็บกดไว้ในความไร้สำนึกให้ออกมาสู่
 ความรู้สึกอย่างชัดแจ้งได้

^๑ ยรรยง โทษารามิก. "จิตบำบัด" คุณภาพ ๑๕ (กรกฎาคม-สิงหาคม)

ประสิทธิภาพและการยอมรับของศาล

เนื่องจากผลของยาบังคับกล่าวไม่แน่นอนว่าจะให้ความจริงเสมอไป
 เดสสัน และฟรีดแมน (Dession, Freedman) ได้กล่าวเห็นว่า การไต่สวน
 ต้องใช้เพียงเพื่อประกอบการพิจารณาการทดสอบอาการ (diagnostic
 examination) เท่านั้น^๑ และจากการทดลองของคนทั้งสอพบว่ามีบุคคล
 ธรรมดาที่มีสติรู้เหตุผลในการกระทำ (conscious and unconscious reasons
 for doing so) เท่านั้น ที่จะรับสารภาพและยอมรับการซักถามภายใต้อิทธิพล
 ของยาบังคับ หรืออีกนัยหนึ่งบางคนก็สามารถให้ความจริงได้ แต่บางคนโดยเฉพาะ
 พวกที่มีอาการทางประสาท (character neurotics) สามารถกล่าวเท็จได้
 และบางคนก็ถูกชักจูงให้ให้ข้อเท็จจริงที่มีได้เกิดขึ้นจริง ๆ ได้

โดยเหตุนี้ ศาลต่างประเทศจึงปฏิเสธไม่ยอมรับฟังพยานหลักฐานที่ได้
 จากการไต่สวนเหล่านี้ เช่นคดี States v Massey ค.ศ. ๑๙๕๕ ศาลทหาร
 สูงสุดของสหรัฐอเมริกาไม่ยอมรับฟังผลการสอบสวนโดยการไต่สวนลับ เพนโททาล
 เพราะยังมีประสิทธิภาพน่าสงสัยอยู่ ศาลจึงไม่อาจนำผลที่ได้จากสิ่งเหล่านี้มาเป็น
 หลักฐานสำคัญในคดีเพื่อลงโทษจำเลยได้

ในวงการศาลไทย นักนิติศาสตร์บางท่านเห็นว่า การไต่สวนลับให้อยู่
 ในภาวะครึ่งหลับครึ่งตื่นไม่สามารถให้คำตอบอันเป็นเท็จได้มิใช่แต่ใน
 ประเทศแต่ก็จากร ในประเทศโลกเสรีจะไม่ใช้ เพราะขัดต่อกฎบัตรสหประชาชาติ
 และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และเป็นการได้พยานหลักฐานมาโดยมิชอบ

¹ William J. Curran, E. Donald Shapiro. Law, Medicine and Forensic Science. 2d ed. (Boston, Toronto: Little, Brown and Company, 1970) p. 255-256.

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๖^{๑)} และนอกจากนี้ คำพิพากษาฎีกาของไทยก็ไม่ปรากฏว่ามีกรอ้างพยานหลักฐานที่ได้จากการไต่อา หลานนี้เลย

๓. การสะกดจิต (hypnosis)

ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าการสะกดจิตอาจเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยศาลได้ พยานหลักฐานที่เป็นจริง และช่วยในการหยั่งจิตใจของผู้กระทำผิดได้ ทั้งนี้ เพราะในทางจิตวิทยาถือว่า การสะกดจิตเป็นการชักจูงผู้ถูกสะกดให้อยู่ในสภาพ คล้ายเข้านอนนิ่ง จิตสำนึกไม่ทำงาน มีลักษณะเหมือนคนนอนหลับ ซึ่งถ้าการสะกด ไม่ลึกมาก ผู้ถูกสะกดจะได้ยินเสียงและปฏิบัติตามคำสั่งได้ ดังนั้น ในกรณีที่มีบุคคล ซึ่งพบเห็นเหตุการณ์มาเป็นเวลานานแล้วและเกิดการลืมเลือนไป ผู้สะกดจิตจึง สามารถสั่งให้ผู้ถูกสะกดเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่สำคัญนั้นโดยถูกต้องแม่นยำได้ เพราะหลักในการจดจำข้อเท็จจริงของคนเรานั้นมีการทำงานของสมองสองส่วน คือจิตส่วนนอกและจิตส่วนใน (the inner and outer minds) ซึ่งทำงาน ประสานกัน ตัวอย่างเช่นเมื่อเรามองเห็นใบหน้าของคนคนหนึ่ง จิตส่วนนอกจะทำ การพิจารณาใบหน้านั้น และในขณะที่เดียวกันจิตส่วนในจะเก็บบันทึกภาพใบหน้านั้นไว้ ในของความจำของจิตใจด้วย และภาพใบหน้าคนคนนั้นจะถูกระลึกขึ้นได้เมื่อจิตส่วน นอกต้องการ แต่เมื่อเวลาผ่านไปจิตส่วนนอกอาจจับทางที่จะระลึกถึงของความจำ นั้นไม่ได้ ซึ่งเราจะคิดว่าได้ลืมภาพใบหน้าคนคนนั้นไปแล้ว แต่ภาพที่เก็บไว้ในจิตส่วนใน นั้นยังคงอยู่และอาจทำให้ระลึกขึ้นได้อีกโดยการสะกดจิต

^{๑)} ประมูล สุวรรณศรี. "พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Evidence)" บทบัณฑิตย ๒๕ (มกราคม ๒๕๑๑): ๓๖.

ดังนั้น จึงมีเหตุผลอันสมควรที่จะเชื่อได้ว่าในอนาคตอาจใช้การสะกดจิตทดสอบความถูกต้องของคำพยานได้ โดยเฉพาะในกรณีที่พยานเห็นเหตุการณ์มาแล้วเป็นเวลานาน หรือแม้แต่ใช้พิสูจน์จิตใจของจำเลยในขณะกระทำความผิดได้ด้วย ตัวอย่าง สมมุติว่า ในกรณีที่พยานเห็นเหตุการณ์มาแล้วเป็นเวลานาน ๒-๓ เดือน เราอาจสะกดจิตพยานคนนี้ให้ระลึกถึงความจำในภาพเหตุการณ์นั้นได้ ภาพเหตุการณ์ที่ได้จากการถูกสะกดนั้นก็คือ ข้อเท็จจริงที่ถูกบันทึกไว้ในเวลาที่เขาประสบมาเมื่อ ๒-๓ เดือนก่อนนั่นเอง ต่อไปจึงซักถามพยานคนนั้นถึงเหตุการณ์เดียวกันนั้นอีกครั้ง โดยไม่ต้องสะกดจิต และให้นำข้อเท็จจริงที่ได้จากการซักถามพยานมาเปรียบเทียบว่าจะเหมือนกับภาพเหตุการณ์ซึ่งได้มาโดยการสะกดจิตหรือไม่ โดยวิธีการเช่นนี้ จะทำให้เกิดความผิดพลาดในคำพยานน้อยที่สุดและใช้ได้ในทุกกรณี ไม่เฉพาะแต่กรณีที่เกิดเหตุการณ์ได้เกิดขึ้นมาแล้วเท่านั้น ๑

แต่อย่างไรก็ตาม จะต้องมีการค้นคว้าทดลองในเรื่องนี้ก่อนที่จะนำมาใช้ ในกระบวนการพิจารณาคดีของศาล เพราะพยานบางคนไม่สามารถสะกดจิตได้ และบางคนถูกสะกดจิตแล้วเกิดอันตรายแก่จิตใจ ข้อคิดเห็นนี้เพียงเสนอว่าถ้าผลของการค้นคว้าในเรื่องการสะกดจิตสมบูรณ์แบบแล้ว วงการกฎหมายอาญาก็จะได้รับประโยชน์อย่างมาก และเท่าที่ค้นคว้าปรากฏว่า ศาลสหรัฐอเมริกายังไม่ยอมรับความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์ในด้านนี้ เช่นในคดี *People v Hiser*² ศาลไม่ยอมรับการสะกดจิตในฐานะที่ใช้เป็นเครื่องมือเสาะหาความจริง และใช้เป็นพยานหลักฐานในศาล

¹ Wall. Eye-Witness Identification in Criminal Cases. pp. 204-205.

² 267 Cal. App. 2d 47, 72 Cal. Rptr. 906 (1968).

สรุป

ไบเบิ้ลนี้ได้กล่าวถึงบทบาทของนักจิตเวชซึ่งศาลได้ใช้ในการพิสูจน์ความพยายามที่จะคิดค้นเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ อันได้แก่เครื่องจับเท็จ การใช้ยาบางชนิด และการสะกดจิต เพื่อช่วยในการพิสูจน์เจตนา ซึ่งจะเห็นได้ว่านักวิทยาศาสตร์ต่างก็พยายามอย่างเต็มที่เพื่อให้วิธีการดังกล่าวได้รับความเชื่อถืออันจะสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์แก่ศาลได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ในเรื่องเครื่องจับเท็จก็มีศาลของบางรัฐในสหรัฐอเมริกายอมรับผลการทดสอบของเครื่องนี้อยู่บางส่วนการใช้ยาบางชนิดและการสะกดจิตนั้น ปรากฏว่ายังไม่เป็นที่ยอมรับของศาล ในขณะที่ แต่ก็มีความคิดว่าวิธีการทั้งสองนั้นให้เป็นที่เชื่อถือและยอมรับของศาล แต่อย่างไรก็ดี อาจกล่าวได้ว่าในปัจจุบันยังไม่มีวิธีการทางวิทยาศาสตร์ใด ๆ ที่จะสามารถหยั่งรู้จิตใจของจำเลยได้โดยตรง

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย